



2/2025. (VII.18.) sz. HVB határozat

A **Pesterzsébeti Helyi Választási Bizottság** (a továbbiakban: HVB) a **Katzenbach Zoltán** magánszemély szervező (a továbbiakban: szervező) által a HVB- hez (1201 Budapest, Kossuth Lajos tér 1.) benyújtott, helyi népszavazásra javasolt **alábbi kérdés** - mely szerint

„Egyetért-e Ön azzal, hogy az Önkormányzat csak nyilvános közmeghallgatást követően dönthessen 1 millió forintot meghaladó értékű önkormányzati tulajdonú ingatlan vagy egyéb vagyontárgy értékesítéséről?”

- **hitelesítését 2 igen, 0 nem szavazattal megtagadja** a népszavazás kezdeményezéséről, az európai polgári kezdeményezésről, valamint a népszavazási eljárásról szóló 2013. évi CCXXXVIII. törvény (a továbbiakban: Nsztv.) 41.§ (1) bekezdése alapján.

Elrendeli a határozat 8 napon belüli közzétételét az önkormányzat hivatalos lapjában vagy a helyben szokásos módon az Nsztv. 42. §-a alapján.

Az Nsztv. 57. § -a alapján a helyi választási bizottságnak a kérdés hitelesítésével kapcsolatos döntése elleni felülvizsgálati kérelmet - a Fővárosi Törvényszékhez címezve - úgy kell benyújtani, hogy az a határozat közzétételét követő tizenöt napon belül, de legkésőbb 2025. augusztus 2- án 16.00-ig megérkezzen a helyi választási bizottsághoz (személyes benyújtás: 1201 Budapest, Kossuth Lajos tér 1., postacím: Budapest Pf. 93. 1725.), e-mail: hvb@pestertzsebet.hu) A felülvizsgálati kérelmet az ügyben érintett természetes és jogi személy, jogi személyiség nélküli szervezet személyesen vagy levélben, illetve olyan elektronikus dokumentumként nyújthatja be, amelyet a kérelem benyújtójának jogi képviselője minősített elektronikus aláírásával látott el. Ha a bírósági felülvizsgálat iránti kérelmet elektronikus dokumentumként nyújtja be, annak mellékleteit a kérelmező oldalhű másolatban elektronikus okirati formába alakítja. A bírósági felülvizsgálati eljárásban az ügyvédi képviselőt kötelező. A jogi szakvizsgálóval rendelkező személy – a szakvizsga-bizonyítvány egyszerű másolatának csatolásával – saját ügyében ügyvédi képviselő nélkül is eljárhat. Ha a határidő utolsó napja nem munkanapra esik, a határidő csak az azt követő legközelebbi munkanapon jár le. A kérelem benyújtóját tárgyi illetékfeljegyzési jog illeti meg.

INDOKOLÁS

I.

A benyújtás körülményei, a Helyi Választási Iroda (továbbiakban: HVI) vezetőjének előzetes vizsgálata:

Szervező 2025. június 30- án személyesen benyújtotta a HVB- hez a helyi népszavazás kezdeményezésére szolgáló aláírásgyűjtő ív mintapéldányát hitelesítés céljából, melyen az alábbi kérdés hitelesítését kérte:

Szervező 2025. június 30-án személyesen benyújtotta a HVB-hez a helyi népszavazás kezdeményezésére szolgáló aláírásgyűjtő ív mintapéldányát hitelesítés céljából, melyen az alábbi kérdés hitelesítését kérte:

„Egyetért-e Ön azzal, hogy az Önkormányzat csak nyilvános közmeghallgatást követően dönthessen 1 millió forintot meghaladó értékű önkormányzati tulajdonú ingatlan vagy egyéb vagyontárgy értékesítéséről?”

A HVI vezetője az Nsztv. 40. § (1) bekezdése alapján elvégezte a kérdés előzetes formai vizsgálatát. Megállapította, hogy az aláírásgyűjtő ív és a benyújtás módja megfelel az Nsztv.-ben előírtaknak, így a kérdés hitelesítését a HVB elé terjesztette.

II.

A kérdés HVB általi érdemi vizsgálata:

Az Nsztv. 41.§-a alapján a helyi választási bizottság a kérdés hitelesítéséről vagy annak megtagadásáról a benyújtásától számított harminc napon belül dönt. A helyi választási bizottság a kérdést akkor hitelesíti, ha az az e törvényben a kérdéssel szemben támasztott követelményeknek megfelel. A szervező által benyújtott kérdés csak abban az esetben hitelesíthető, ha az aláírásgyűjtő ív is megfelel a jogszabályban foglalt előírásoknak.

Az Nsztv. 39. § -a alapján a helyi népszavazásra javasolt kérdést úgy kell megfogalmazni, hogy arra egyértelműen lehessen válaszolni, továbbá a helyi népszavazás eredménye alapján a képviselő-testület el tudja dönteni, hogy terheli-e döntéshozatali kötelezettség, és ha igen, milyen döntés meghozatalára köteles. A helyi népszavazásra javasolt kérdés nem tartalmazhat szemérem sértő vagy más módon megbotránkoztató kifejezést.

Az Nsztv. preambuluma rögzíti azt az Alkotmányos alapelvet, hogy a hatalom birtokosa a nép. Hatalmát az Alaptörvény keretei között, elsősorban választott képviselői útján gyakorolja. A demokratikus hatalomgyakorlás része, hogy az ország sorsát érintő legfontosabb ügyek eldöntésében a polgárok közvetlenül, népszavazás útján is részt vehessenek. Ugyanezen jogok a helyi közhatalom gyakorlása keretében a helyi önkormányzat közösségét is megilletik.

Az Alaptörvény B) cikk (3)-(4) -es bekezdései alapján a közhatalom forrása a nép. A nép a hatalmát választott képviselői útján, kivételesen közvetlenül gyakorolja. Az Alaptörvény és az Nsztv. is egyértelműen rögzíti tehát, hogy csak kivételes esetben van lehetőség a nép közvetlen hatalomgyakorlására, kizárólag az Alaptörvény keretei között, minden egyéb esetben a hatalmat a nép által választott képviselők gyakorolják. A hitelesíteni kívánt kérdés semmilyen kivételes esetet nem foglal magában, a mai életviszonyok mellett egymillió forintot meghaladó értékű ingatlan vagy vagyontárgy értékesítése hétköznapi gazdasági tevékenységnek minősül, főleg egy önkormányzat esetén. Egy budapesti kerületben gyakorlatilag elképzelhetetlen, hogy egy ingatlan vételára ne haladja meg az egymillió forintot.

Az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdése e) pontja alapján a helyi önkormányzat a helyi közügyek intézése körében törvény keretei között gyakorolja az önkormányzati tulajdon tekintetében a tulajdonost megillető jogokat, míg az f) pont alapján meghatározza költségvetését, annak alapján önállóan gazdálkodik. A hivatkozott jogszabály alapján, amennyiben az önkormányzatnak minden – 1 millió forintot meghaladó értékű –

önkormányzati tulajdonú ingatlan vagy egyéb vagyontárgy értékesítéséről csak közmeghallgatást követően lenne lehetősége dönteni, az súlyosan korlátozná az önkormányzat Alaptörvényben rögzített, fent hivatkozott jogait, mely alapján gyakorolja a tulajdonost megillető jogokat és vagyonával önállóan gazdálkodik.

A kérdés egyértelműségének vizsgálata körében a HVB megállapította, hogy a kérdés megtévesztő, mert azt a látszatot kelti, mintha a közmeghallgatás megtartásával a választópolgárok befolyásolhatnák az önkormányzati elidegenítéseket.

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.) 54. § -a alapján a képviselő-testület évente legalább egyszer előre meghirdetett közmeghallgatást tart, amelyen a helyi lakosság és a helyben érdekelt szervezetek képviselői a helyi közügyeket érintő kérdéseket és javaslatot tehetnek. Az Mötv. egyértelműen rögzíti tehát, hogy a közmeghallgatás nem döntéshozatali jogkörrel rendelkező fórum, hanem ott a lakosság csak kérdéseket és javaslatokat tehet. A közmeghallgatásnak ebből következően semmilyen kötőereje nem lehet a Képviselő-testület irányában, hiszen maga a közmeghallgatás is a Képviselő-testület ülésének egyik formája, de azon a Képviselő-testület a lakosság által felvetett kérdésekről és javaslatokról nem szavaz, ahogy a jelen lévő lakosság sem, így az nem is alkalmas a népakarat kinyilvánítására. Ráadásul teljesen életszerűtlen, hogy az önkormányzat szinte minden értékesítésre irányuló döntése előtt közmeghallgatást tartson, hiszen ez az ügyek jelentős elhúzóadásához és az önkormányzat Alaptörvényben biztosított gazdasági önállóságának elvonásához vezetne.

Az egyértelműség vizsgálata körében azt is megállapította a HVB, hogy a kérdésből nem derül ki, hogy az „1 millió forint” pontosan mikori és milyen érték, hiszen létezik forgalmi érték, könyv szerinti érték, elidegenítés előtti értébecslés alapján megállapított érték, de a kérdésből nem derül ki, hogy melyik értékre vonatkozik. Az „önkormányzati tulajdonú ingatlan vagy egyéb vagyontárgy” megfogalmazás sem kellően konkrét, nem derül ki, hogy mit ért a kérdező az ingatlan fogalma alatt, csak a lakásokat, a helyiségeket is vagy a beépítetlen telkeket, esetleg mindhármát. Az „egyéb vagyontárgy” fogalma szintén nem kellően meghatározott. Nem kezeli a kérdés továbbá azt sem, hogy Budapest Főváros XX. kerület, Pesterzsébet Önkormányzat és szervei szervezeti és működési szabályzatáról szóló 22/2024 (X.24.) önkormányzati rendelet 3. melléklet 1.11. és 1.15. pontja szerint 100 millió forint értékhatárig nem is a Képviselő-testület jár el, hanem a Gazdasági, Városfejlesztési, Környezetvédelmi és Közrendvédelmi Bizottság.

A Kúria gyakorlatában következetesen az egyértelműség sérelmére ható körülményként értékeli azt a kérdést, melynek megtévesztő tartalma miatt a választópolgár nem tudja pontosan, hogy miről szavaz, illetve nem tudja, hogy döntése valójában milyen következménnyel jár (Knk.IV.37.457/2015/3., Knk.IV.37.132/2016/4., Knk.IV.37.133/2016/4.és Knk.VII.37.997/2016/4. számú határozat). A HVB álláspontja szerint a kérdés megtévesztő jellegű, így a választópolgári vélemény-nyilvánításnak nem lehet valós eredménye.

Az Nsztv. 1.§ (1) bekezdése alapján az e törvény hatálya alá tartozó eljárásokra a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény (a továbbiakban: Ve.) Általános részét - az e törvényben foglalt eltérésekkel - alkalmazni kell. A Ve. 2.§ (1) bekezdés e) pontja kimondja, hogy a választási eljárás szabályainak alkalmazása során érvényre kell juttatni a jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlás elvét. Ebből következik, hogy a rendeltetésszerű joggyakorlás követelménye kiterjed a népszavazási eljárásra is, annak minden szakaszára,

így a népszavazásra javasolt kérdés hitelesítésére is. Emellett az Alkotmánybíróság a 148/2011. (XII.2) AB végzésben rögzítette, hogy a népszavazási eljárás megindítása nem lehet öncélú, az eljárási szabályok alkotmányos rendeltetése az, hogy a népakarat kinyilvánításának garanciális keretét szolgáljon.

A HVB álláspontja szerint, a kérdés hitelesítése esetén olyan kérdésben kellene helyi népszavazást tartani, mely a helyi önkormányzatok Alaptörvényben rögzített jogait korlátozná, elvonná, ezáltal sérti a jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlás elvét, továbbá semmilyen kivételes eset nem indokolja a közvetlen hatalomgyakorlást, a javasolt közmeghallgatás pedig nem alkalmas eszköz a gazdasági döntések közvetlen kontrolljára, továbbá a kérdés egyértelműségének vizsgálata alapján is több hiányosság merült fel, így a HVB a kérdés hitelesítését megtagadta.

A határozat az Alaptörvény B) cikk (3)-(4) bekezdésén, 32. cikk (1) bekezdés e) és f) pontján, az Nsztv. preambulumban rögzített elveken, 1.§ (1) bekezdésén, 39. § (1) bekezdésén, 41.-42. §-án és a Ve. 2.§ (1) bekezdés e) pontján, 46.§, 47.§ és 48.§ (3) bekezdésén, a jogorvoslatról való tájékoztatás az Nsztv. 57.§ -án, a Ve. 222-225. §-án és az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 37. § (1) bekezdésén, valamint 62.§ (1) bekezdés s) pontján alapul.

Budapest, 2025. július 18.

